

V Opavě se konala 10. mezinárodní konference COHA

1.10.2026 - Paměť vojáka - příběhy zahraničních operací | Vojenský historický ústav Praha

Zástupci Vojenského historického ústavu Praha se ve dnech 17.-18. září 2026 zúčastnili 10. mezinárodní konference COHA (Czech Oral History Association) s podtitulem Od revolucí k reflexím: Na prahu čtvrté dekády české orální historie. Konferenci uspořádala Česká asociace orální historie ve spolupráci s Filozoficko-přírodovědeckou fakultou Slezské univerzity v Opavě a Fakultou humanitních studií v Praze.

Jubilejní desátá konference byla zároveň připomínkou nadcházejícího 20. výročí založení COHA a 30. výročí zahájení prvního českého orálněhistorického projektu Sto studentských revolucí, mapujícího osudy studentských aktérů sametové revoluce. V krásných prostorách Auly Martina Černohorského Slezské univerzity v Opavě vystoupilo 34 přednášejících s 32 příspěvky. Tematicky byla konference opět velmi pestrá. Příspěvky byly rozčleněny do sekcí pojmenovaných: Na prahu čtvrté dekády (nejen) české orální historie; Svátky a temporalita v období normalizace; Orální historie a militární dějiny; Zdravotnictví a záchranné systémy; Orální historie a výzkum rodinné paměti; Orální historie v publikačních a pedagogických souvislostech; Menšiny nejen etnokulturní; Nové interpretační postupy v orální historii; Města, místa a krajina; profese a povolání.

Na konferenci aktivně vystoupili Mgr. Lucie Felcan Rajlová, Ph.D., doc. PhDr. Pavel Mücke, Ph.D., MPA a Mgr. et. Mgr. Jaroslav Vaňous z Odboru výzkumu zahraničních operací a osobních vzpomínek Vojenského historického ústavu Praha. Všichni se podílejí na projektu . Hned dva jejich příspěvky zazněly v panelu zaměřeném na militární dějiny.

Lucie Felcan Rajlová představila svůj aktuální výzkum v příspěvku . Vycházela především z rozhovorů s vojenskými kaplany a kaplankami, zejména s těmi, kteří působili v zahraničních operacích AČR. Pozornost věnovala nejen životním a profesním zkušenostem narátorů a narátorek, ale také specifickému postavení vojenských kaplanů na pomezí vojenského a duchovního prostředí. Prostřednictvím jejich vzpomínek lze sledovat proměny armádní kultury, zkušenost zahraničního nasazení i význam duchovní podpory vojáků v náročných podmínkách zahraničních misí. Dále diskutovala metodologické aspekty výzkumu, včetně reflexe procesu zpracování, archivace a ukládání rozhovorů ve VHÚ Praha.

Tématu československých a českých vojenských pozorovatelů a pozorovatelek v misích OSN se věnoval Jaroslav Vaňous v referátu Představil tak dosavadní výsledky svého výzkumu tohoto tématu. Výčet operací, do nichž se za téměř čtyřicet let zapojili, je podle něj obsáhlý a dodnes se rozšiřuje. Působili – byť většinou v nevelkých počtech – na africkém kontinentu, na evropském území či v blízkovýchodním regionu. Byli a jsou respektováni za schopnost vyrovnat se s turbulentními podmínkami v konfliktních zónách, jakož i za empatický přístup při jednání s lokální komunitou. Věnoval se i reflexi některých misí OSN, které u pamětníků zanechaly rozporuplné dojmy či dokonce zklamání z nenaplněných cílů vlivem nedostatečného nebo nesprávně nastaveného mandátu. V závěru se krátce zamyslel nad dalšími možnými perspektivami výzkumu daného tématu.

Pavel Mücke se v příspěvku zamyslel nad ediční a publikační praxí (zejména tištěného charakteru) se všemi jejími přednostmi a nástrahami. Využil přitom svých dlouholetých zkušeností s orálně historickými projekty. Představil také připravované publikace, na jejichž vzniku se podílel.

Pracovníci Odboru výzkumu zahraničních operací a osobních vzpomínek tak na konferenci informovali o vybraných výzkumech a připravovaných publikačních výstupech spojených s projektem . Jejich vystoupení vzbudila zasloužený zájem přítomné odborné veřejnosti. Na akci zaznělo i mnoho podařených a inspirativních referátů dalších vystupujících. Konference byla i místem pro navazování kontaktů a výměnu zkušeností. Nejen v tomto ohledu je možné ji označit za vydařenou.

Michal Louč

<https://www.vhu.cz/v-opave-se-konala-10-mezinarodni-konference-coha>